ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 02.05.2002
COM(2002) 214 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης 1999/51/ΕΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1998 για την προώθηση ευρωπαϊκών περιόδων εναλλασσόμενης κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης 1999/51/ΕΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1998 για την προώθηση ευρωπαϊκών περιόδων εναλλασσόμενης κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 4

1.1. Σκοπός και δομή της παρούσας έκθεσης 4

1.2. Η απόφαση για την προώθηση ευρωπαϊκών περιόδων εναλλασσόμενης κατάρτισης 4

1.3. Αξιολόγηση 5

2. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ 6

2.1. Συντονισμός και κεντρικές δραστηριότητες 6

2.1.1. Συντονισμός 6

2.1.2. Παραγωγή εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" 7

2.1.3. Ενημέρωση 8

2.1.4. Δημοσιονομική διαχείριση 8

2.2. Οι εθνικές δομές υλοποίησης 9

2.2.1. Τα εθνικά σημεία επαφής και τα καθήκοντά τους 9

2.2.2. Διαφορετικές εθνικές προσεγγίσεις 10

3. Δραστηριοτητεσ εφαρμογησ 11

3.1. Εθνικές πολιτικές και πρακτικές 11

3.1.1. Εντοπισμός ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης 12

3.1.2. Διαδικασίες παράδοσης και πρακτική διαχείριση 12

3.2. Στοιχεία για τις ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης και η χρήση των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" 14

3.2.1. Όγκος ανά χώρα 14

3.2.2. Μετακινήσεις μεταξύ των χωρών 16

3.2.3. Διάρκεια των περιόδων κατάρτισης 17

3.2.4. Φύλο και ηλικία των κατόχων του "Europass - Κατάρτιση" 17

3.2.5. Επίπεδο εκπαίδευσης και είδος των οργανισμών 18
3.2.6. Κλαδική συμμετοχή και συμμετοχή των ΜΜΕ 18
3.2.7. Σχέσεις με άλλα προγράμματα και πρωτοβουλίες 19
3.3. Ενημέρωση και προβολή 20
3.4. Αξιολόγηση 21
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 22

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Σκοπός και δομή της παρούσας έκθεσης

Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης 1999/51/ΕΚ, όπως απαιτείται από το άρθρο 9 της εν λόγω απόφασης.

Στο τμήμα 1.2 γίνεται συνοπτική αναφορά στους στόχους και στις κύριες έννοιες και διατάξεις της απόφασης. Στο τμήμα 2 περιγράφεται ο τρόπος εφαρμογής σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο, ενώ στο τμήμα 3 γίνεται αναφορά σχετικά με την πραγματική εφαρμογή της απόφασης. Στο τμήμα 4 συνοψίζονται τα κύρια δεδομένα[1].

1.2. Η απόφαση για την προώθηση ευρωπαϊκών περιόδων εναλλασσόμενης κατάρτισης

Στις 21 Δεκεμβρίου 1998, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 1999/51/ΕΚ για την προώθηση ευρωπαϊκών περιόδων εναλλασσόμενης κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας. Η απόφαση δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα με αριθ. L 17 της 22ας Ιανουαρίου 1999, στη σελίδα 45, και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2000.

Η απόφαση αναγνωρίζει τους γενικούς στόχους προώθησης της κινητικότητας των εκπαιδευόμενων (αιτιολογική σκέψη 1), βελτίωσης των προοπτικών απασχόλησης των νέων και συμβολής στην καλύτερη κοινωνική και επαγγελματική ένταξη στον ενεργό βίο και στην αγορά εργασίας (αιτιολογικές σκέψεις 6 και 7) και βελτίωσης της ποιότητας και της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (αιτιολογική σκέψη 8).

Για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου ενθάρρυνσης περιόδων επαγγελματικής κατάρτισης σε άλλα κράτη μέλη και συμβολής στην ποιότητα αυτών των περιόδων (αιτιολογικές σκέψεις 8-10), η απόφαση ορίζει ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης (άρθρα 1 και 2), καθορίζει τις ποιοτικές αρχές για τις περιόδους αυτές (άρθρο 3) και θεσπίζει το έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" (άρθρα 2 και 4).

Η ευρωπαϊκή περίοδος κατάρτισης αποτελεί μια περίοδο κατάρτισης στη διάρκεια της οποίας ο ενδιαφερόμενος παρακολουθεί εναλλασσόμενη κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας, σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο γίνεται η βασική του κατάρτιση. Το έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" αποτελεί ένα κοινοτικό ενημερωτικό έγγραφο, με το οποίο πιστοποιείται η ευρωπαϊκή περίοδος κατάρτισης και περιγράφονται το περιεχόμενο της κατάρτισης και οι γλώσσες που χρησιμοποιήθηκαν.

---

[1] Η παρούσα έκθεση βασίζεται σε μελέτη που έχει συνταχτεί από την εταιρεία "BBJ Consult AG", το Δεκέμβριο του 2001 καθώς και σε πληροφορίες που έχουν δοθεί απ' ευθείας από τους εθνικούς φορείς υλοποίησης.

Οι ευρωπαϊκοί περίοδοι κατάρτισης μπορούν να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, συγκεκριμένα το πρόγραμμα Leonardo da Vinci, και σε οποιοδήποτε άλλο πλαίσιο. Η χρήση του εγγράφου "Europass - Κατάρτιση" είναι εθελοντική: φορείς που διοργανώνουν δραστηριότητες που μπορούν να χαρακτηριστούν ευρωπαϊκές περίοδοι κατάρτισης μπορούν αν θέλουν να μη το χρησιμοποιήσουν.

Έχουν δοθεί οδηγίες για μέτρα υποστήριξης και συνοδευτικά μέτρα (άρθρο 6) και για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2000 έως και 31 Δεκεμβρίου 2004 έχει καθοριστεί ένα ποσό δημοσιονομικής αναφοράς ύψους 7,3 εκατ. ECU.

Η απόφαση απευθύνεται μόνο στα κράτη μέλη, τόσο ως κράτη προέλευσης όσο και ως κράτη υποδοχής για τις ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης. Ωστόσο, η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λίχτενσταϊν συμμετέχουν επίσης, από τότε που τέθηκε σε ισχύ (1η Αυγούστου 2000) η απόφαση αριθ. 36/2000 της μικτής επιτροπής του ΕΟΧ, με την οποία τροποποιείται το πρωτόκολλο 31 της συμφωνίας ΕΟΧ, όσον αφορά τη συνεργασία σε συγκεκριμένους τομείς εκτός των τεσσάρων ελευθεριών.

Με το άρθρο 9 απαιτείται η υποβολή έκθεσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σχετικά με την υλοποίηση της απόφασης, τρία χρόνια ύστερα από την έκδοση της απόφασης. Η παρούσα έκθεση ανταποκρίνεται στην απαίτηση αυτή.

Με το άρθρο 9 απαιτείται επίσης η αξιολόγηση του αντίκτυπου της απόφασης, συνοδευόμενη ενδεχομένως από προτάσεις. Η απαίτηση αυτή θα εκπληρωθεί με τη διεξαγωγή ενδιάμεσης αξιολόγησης στο δεύτερο εξάμηνο του 2002, βάσει των δύο ετών εφαρμογής της απόφασης (βλ. στη συνέχεια).

1.3. Αξιολόγηση

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η παρούσα έκθεση δεν έχει το χαρακτήρα αξιολόγησης, παρ' ό,τι θα είναι χρήσιμη και για το σκοπό αυτό αφού παρέχει μια πρώτη επισκόπηση της διαδικασίας εφαρμογής.

Στο πρόγραμμα της ισπανικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει οριστεί ένα σχέδιο αξιολόγησης που περιλαμβάνει ένα διήμερο σεμινάριο στις 3 και στις 4 Ιουνίου 2002 καθώς και μια ενδιάμεση αξιολόγηση (η πρόσκληση υποβολής προτάσεων δημοσιεύτηκε τον Ιανουάριο 2002 και η έκθεση αναμένεται να υποβληθεί το Δεκέμβριο του 2002).

Έως το καλοκαίρι του 2002, η πρωτοβουλία "Europass - Κατάρτιση" θα έχει αρκετό χρόνο λειτουργίας, ώστε να μπορούν να συλλεχθούν επαρκείς πληροφορίες σε όλες τις χώρες σχετικά με την εφαρμογή και τις επιδράσεις της. Συγκεκριμένα, σε μια σειρά χωρών θα βρίσκονται για ένα πλήρες χρόνο στην αγορά εργασίας κάτοχοι του βιβλιαρίου "Europass - Κατάρτιση". Θα είναι επίσης δυνατό να εξεταστεί η σκοπιμότητα ενσωμάτωσης με άλλα μέσα που αναπτύσσονται στον τομέα της αναγνώρισης και πιστοποίησης της άτυπης μάθησης.

2. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η εφαρμογή της απόφασης γίνεται σε μεγάλο βαθμό κατά τρόπο αποκεντρωτικό. Πρόκειται για ένα αναγκαίο στοιχείο της πρωτοβουλίας "Europass - Κατάρτιση", αφού ο έλεγχος της ποιότητας μελλοντικών ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης μπορεί να γίνει μόνο σε εθνικό επίπεδο ή ενδεχομένως σε περιφερειακό επίπεδο με εθνικό συντονισμό. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο διεξάγονται ο γενικός συντονισμός και κάποιες κεντρικές δραστηριότητες.

2.1. Συντονισμός και κεντρικές δραστηριότητες

Η Επιτροπή είναι αρμόδια για το συντονισμό, την παραγωγή εγγράφων και την κεντρική τους διαχείριση, την ενημέρωση σε κοινοτικό επίπεδο, τη διαχείριση της γραμμής του προϋπολογισμού και τη συνολική αξιολόγηση.

Οι εργασίες αυτές υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού και συγκεκριμένα στη Διεύθυνση Β (Επαγγελματική Κατάρτιση).

2.1.1. Συντονισμός

Τα κύρια μέσα συντονισμού και ανταλλαγής πληροφοριών είναι οι περιοδικές συναντήσεις με όλους τους εθνικούς εκπροσώπους στα κτίρια της Επιτροπής, η ηλεκτρονική και έντυπη αλληλογραφία και ένας περιορισμένος αριθμός αποστολών. Οι εθνικοί εκπρόσωποι έχουν συμφωνήσει σε ένα χάρτη συνεργασίας, μη δεσμευτικού χαρακτήρα.

Η προπαρασκευαστική φάση περιλάμβανε δύο συνεδριάσεις εμπειρογνωμόνων, στις οποίες συμμετείχαν εκπρόσωποι εθνικών αρχών των κρατών μελών, των χωρών του ΕΟΧ και των υποψηφίων χωρών, όπως επίσης και εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων. Οι συνεδριάσεις αυτές έγιναν στις Βρυξέλλες, στις 28 Μαΐου και στις 11 Νοεμβρίου 1999.

Με την έναρξη της διαδικασίας εφαρμογής, όταν τέθηκε η απόφαση σε ισχύ, την 1η Ιανουαρίου 2000, η Επιτροπή ζήτησε από τις Μόνιμες Αντιπροσωπείες να υποβάλουν λεπτομερή στοιχεία των εκπροσώπων των φορέων που έχουν οριστεί επίσημα από τα κράτη μέλη ως αρμόδιοι για την εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο. Στις συνεδριάσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της επιχειρησιακής φάσης προβλεπόταν η συμμετοχή μόνο αυτών των εκπροσώπων. Οι εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων είχαν προσκληθεί να παρακολουθήσουν τις συνεδριάσεις αυτές ως παρατηρητές.

Το 2000 έγιναν τρεις παρόμοιες συνεδριάσεις (12 Μαΐου και 29 Σεπτεμβρίου), ενώ το 2001 έγινε μία (6 Ιουνίου). Μια τέταρτη συνεδρίαση προγραμματίστηκε για τις 22 Φεβρουαρίου 2002.

Η συνεδρίαση που έγινε το Μάιο του 2000 επικεντρώθηκε στην επίτευξη συμφωνίας για το χάρτη συνεργασίας (βλ. στη συνέχεια) και σε δημοσιονομικά θέματα. Οι συνεδριάσεις που ακολούθησαν αξιοποιήθηκαν για την ανταλλαγή πληροφοριών και

για τη συζήτηση πρακτικών προβλημάτων. Η επόμενη θα είχε ως αντικείμενο την ενδιάμεση αξιολόγηση και το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο.

Ανάμεσα στις συνεδριάσεις υπήρξαν συχνές επαφές, κυρίως μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μεταξύ των ΕΣΕ και της Επιτροπής - συνολικά αρκετές εκατοντάδες ανά έτος. Στην εναρκτήρια φάση, οι επαφές αυτές αφορούσαν συχνά ερωτήματα σχετικά με τα κριτήρια και τις διαδικασίες εφαρμογής. Στη συνέχεια επικεντρώθηκαν περισσότερο στην ανταλλαγή πληροφοριών σε θέματα διαχείρισης, όσον αφορά την οικονομική υποστήριξη και τον όγκο των εγγράφων και την τεκμηρίωση.

Αποστολές δεν έγιναν πολλές. Υπάλληλοι της Επιτροπής παρακολούθησαν ορισμένες από τις εναρκτήριες συνεδριάσεις ή συναφείς εκδηλώσεις σε εθνικό επίπεδο.

Ο χάρτης συνεργασίας

Στην πρώτη και τη δεύτερη συνεδρίαση, οι εθνικοί εκπρόσωποι συζήτησαν και συμφώνησαν σε ένα χάρτη συνεργασίας (που είχε αποτελέσει ήδη το αντικείμενο της συνεδρίασης εμπειρογνωμόνων στη διάρκεια της προπαρασκευαστικής φάσης). Πρόκειται για ένα έγγραφο μη δεσμευτικού χαρακτήρα, το οποίο συντάχτηκε για επιχειρησιακούς σκοπούς και εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη σε εθελοντική βάση. Στόχος του είναι η διευκόλυνση της συνεργασίας, με τον καθορισμό κοινών ποιοτικών κριτηρίων και των ενεργειών που αναμένονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως προκύπτουν από την απόφαση 1999/51/ΕΚ.

Παραπέμποντας στα αντίστοιχα άρθρα της απόφασης ή σε σχετικά έγγραφα, ο χάρτης ορίζει σαφώς το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της απόφασης, το σκοπό και το στόχο της, καθώς επίσης και τα κοινά κριτήρια ποιότητας. Για παράδειγμα, αναφέρει ότι ο υπεύθυνος εκπαιδευτής - του οποίου η σπουδαιότητα υπογραμμίζεται - μπορεί να είναι ένα άτομο εκτός του φορέα υποδοχής (π.χ. υπάλληλος κάποιας ένωσης, ειδικά όταν ο φορέας υποδοχής είναι μια μικρή επιχείρηση). Ο χάρτης καθορίζει επίσης κάποιες εργασιακές ρυθμίσεις όσον αφορά επιχειρησιακά θέματα της εφαρμογής - π.χ. ότι η Επιτροπή θα διαθέτει βιβλιάρια "Europass - Κατάρτιση" μόνο σε ΕΣΕ (ή σε εξειδικευμένες υπηρεσίες που υποδεικνύονται από τα ΕΣΕ).

2.1.2. Παραγωγή εγγράφων "Europass - Κατάρτιση"

Τα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" παράγονται κεντρικά από την Επιτροπή.

Βάσει των στοιχείων που δόθηκαν από τα κράτη μέλη, η πρώτη έκδοση έφτασε τα 300.000 αντίτυπα, σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ. Πάνω από τα μισά αντίτυπα ήταν στα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά. Το 2001 παραγγέλθηκε επανατύπωση συνολικά 100.000 αντιτύπων - περίπου τα μισά από αυτά στα γερμανικά - ώστε να εξασφαλιστεί η κάλυψη της ζήτησης τα επόμενα χρόνια.

Σύμφωνα με τις λεπτομερείς κατευθύνσεις του παραρτήματος της απόφασης, το "Europass - Κατάρτιση" είναι ένα βιβλιάριο 16 σελίδων, σε μορφότυπο Α5: δώδεκα σελίδες που περιγράφονται στο παράρτημα συν τέσσερις σελίδες που περιέχουν τη μετάφραση στις έντεκα επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Επιτροπή έχει τη διαχείριση των κεντρικών αποθεμάτων και εφοδιάζει τα ΕΣΕ με έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" ύστερα από αίτησή τους, όπως έχει συμφωνηθεί στο χάρτη συνεργασίας (πρβλ. παρ. 2.1.1 προηγουμένως).

2.1.3. Ενημέρωση

Οι ενέργειες ενημέρωσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο περιλάμβαναν εκδηλώσεις, την παραγωγή δύο ενημερωτικών εγγράφων, προς χρήση κατά τη διάρκεια της εναρκτήριας φάσης, και τη λειτουργία ιστοσελίδας στον εξυπηρετητή Europa.

Το ευρωπαϊκό εναρκτήριο συνέδριο έγινε στις 22-23 Φεβρουαρίου 2000, στην Costa da Caparica, στο πλαίσιο του προγράμματος της πορτογαλικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το συνέδριο αυτό, που εγκαινιάστηκε από τον πορτογάλο Υπουργό Απασχόλησης και Κατάρτισης, περιελάμβανε πολλές παρουσιάσεις και ομάδες συζήτησης, ενώ το παρακολούθησαν και δύο υπάλληλοι της Επιτροπής.

Η πρωτοβουλία "Europass - Κατάρτιση" είχε ήδη παρουσιαστεί με τη μορφή ενός σεμιναρίου στο πλαίσιο της εκδήλωσης "Κατάρτιση 2000" (Βρυξέλλες, 27-28 Ιανουαρίου 2000). Την παρουσίαση παρακολούθησαν περίπου 300 άτομα, κυρίως φορείς υλοποίησης και εκπρόσωποι εθνικών ή τοπικών αρχών.

Στο 16σέλιδο ενημερωτικό εγχειρίδιο - που απευθυνόταν σε φορείς υλοποίησης και σε επαγγελματίες - περιγράφονται οι στόχοι και η δομή του εγγράφου "Europass - Κατάρτιση" και δίδονται οδηγίες για τη χρήση του. Το 8σέλιδο φυλλάδιο έχει περισσότερο διαφημιστικό χαρακτήρα και απευθύνεται σε ασκούμενους. Και τα δύο αυτά έντυπα είναι διαθέσιμα σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ και περιέχουν τις διευθύνσεις των εθνικών σημείων επαφής. Συνολικά τυπώθηκαν 225 000 αντίτυπα (σε όλες τις γλώσσες). Η διανομή τους έγινε κυρίως μέσω των εθνικών φορέων εφαρμογής, αν και τους πρώτους μήνες ένας αριθμός αυτών των εντύπων διατέθηκε απ' ευθείας από την Επιτροπή σε άλλους φορείς στα κράτη μέλη. Δεν κρίθηκε αναγκαία τρίτη έκδοση, αφού σκοπός των εντύπων ήταν κυρίως να συμβάλουν ενημερωτικά στη διάρκεια της εναρκτήριας φάσης. Τόσο οι φορείς υλοποίησης όσο και οι ασκούμενοι μπορούν πλέον να βρουν πιο συγκεκριμένες και επίκαιρες πληροφορίες είτε σε ενημερωτικά φυλλάδια που παράγονται σε εθνικό επίπεδο είτε στο διαδίκτυο. Η ιστοσελίδα του "Europass - Κατάρτιση" περιέχει αναπαραγωγές τόσο του εγχειριδίου όσο και του φυλλαδίου στις έντεκα γλώσσες.

Μερικούς μήνες πριτού τεθεί σε ισχύ η απόφαση, δημιουργήθηκε στον εξυπηρετητή Europa, στον ιστοτόπο της τότε ΓΔ XXII (της σημερινής ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού), μια ιστοσελίδα για το "Europass - Κατάρτιση". Στην ιστοσελίδα αυτή παρέχονταν πληροφορίες (στα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά) για τους στόχους και τα κύρια περιεχόμενα των πρωτοβουλιών. Το φθινόπωρο του 2000 ήταν διαθέσιμη μια βελτιωμένη έκδοση της ιστοσελίδας, σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, προσφέροντας μια πιο λεπτομερή περιγραφή, πρόσβαση στο κείμενο της απόφασης, το εγχειρίδιο και το φυλλάδιο στις έντεκα γλώσσες και παραπομπές στα ΕΣΕ και άλλες ενδιαφέρουσες διευθύνσεις.

2.1.4. Δημοσιονομική διαχείριση

Η οικονομική υποστήριξη εκ μέρους της Κοινότητας έχει τη μορφή ετήσιας επιδότησης σε ΕΣΕ (μια επιδότηση ανά χώρα), που χορηγείται βάσει ενός

προγράμματος ενεργειών υλοποίησης - συνέδρια και σεμινάρια, άλλες ενέργειες ευαισθητοποίησης και προβολής, συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση.

Στην απόφαση αναφέρεται ένα ποσό αναφοράς ύψους 7.300.000€ για την περίοδο 2000-2004. Έχει δημιουργηθεί συγκεκριμένη γραμμή του προϋπολογισμού – B3-1020 – για τη διαχείριση αυτού του ποσού. Το συνολικό ποσό επιτρέπει την ύπαρξη ενός ετήσιου προϋπολογισμού ύψους περίπου 1 500 000€, για την κάλυψη των δαπανών σε κεντρικό επίπεδο (παραγωγή εγγράφων, αξιολόγηση κ.α.) και την υποστήριξη εθνικών ενεργειών. Η μέση επιδότηση ανήλθε σε 50.000€ το 2000 και σε 60.000€ το 2001. Η πραγματική επιδότηση ποικίλλει, κυρίως ανάλογα με το δημογραφικό μέγεθος της χώρας. Ενδεικτικά, η επιδότηση το 2001 για τη Γερμανία ανήλθε σε 85.312€, ενώ το Λίχτενσταϊν και οι Κάτω Χώρες ζήτησαν 9.780€ και 44.965,50 € αντίστοιχα.

2.2. Οι εθνικές δομές υλοποίησης

2.2.1. Τα εθνικά σημεία επαφής και τα καθήκοντά τους

Στο άρθρο 6 της απόφασης ζητείται από τις εθνικές αρχές να "ορίσουν έναν ή περισσότερους οργανισμούς που θα διασφαλίζουν την εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο" και να θεσπίσουν τον πλέον κατάλληλο μηχανισμό εφαρμογής. Σε όλα τα κράτη μέλη, το καθήκον υλοποίησης της πρωτοβουλίας "Europass - Κατάρτιση" έχει ανατεθεί σε ένα ή περισσότερους υφιστάμενους φορείς. Οι φορείς αυτοί αποκαλούνται συνήθως "εθνικά σημεία επαφής" (ΕΣΕ), βάσει της ονομασίας που χρησιμοποιείται στο ευρωπαϊκό ενημερωτικό εγχειρίδιο και στο φυλλάδιο.

Τα εθνικά σημεία επαφής έχουν τα ακόλουθα καθήκοντα:

- παροχή πληροφοριών για την πρωτοβουλία "Europass -Κατάρτιση" και προώθηση της χρήσης του εγγράφου "Europass -Κατάρτιση"·
- διαχείριση των αποθεμάτων εγγράφων "Europass -Κατάρτιση" στη χώρα τους·
- παραλαβή αιτήσεων για "Europass -Κατάρτιση" από φορείς που σχεδιάζουν να αποστείλουν ασκούμενους στο εξωτερικό·
- παροχή των ζητούμενων εγγράφων στους φορείς κατάρτισης, ύστερα από εξέταση της συμμόρφωσης των σχεδίων με τα κριτήρια που καθορίζονται για τις ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης·
- παρακολούθηση της εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο.

Τα ΕΣΕ παρέχουν επίσης υποστήριξη για την υποβολή αιτήσεων για έγγραφα "Europass -Κατάρτιση", όπως επίσης και οδηγίες συμπλήρωσής τους. Επειδή πολλά ΕΣΕ είναι παράλληλα και εθνικές υπηρεσίες για το "Leonardo da Vinci" ή ενεργοποιούνται κατ' άλλο τρόπο ως υπηρεσίες κατάρτισης ή κινητικότητας, πέραν της πρωτοβουλίας "Europass -Κατάρτιση", οι επαφές με ενδεχόμενους φορείς υλοποίησης ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης μπορούν να είναι τακτικές και τα ΕΣΕ μπορούν επίσης να παρέχουν πρακτική υποστήριξη σε φορείς υλοποίησης σχεδίων κινητικότητας για την ανάπτυξη ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης.

2.2.2. *Διαφορετικές εθνικές προσεγγίσεις*

Ενώ όλες οι χώρες έχουν καθορίσει έναν ενιαίο φορέα ως επικεφαλής εθνικό σημείο επαφής, ορισμένα κράτη έχουν ορίσει έναν ή περισσότερους άλλους φορείς για τον καταμερισμό ή την αποκέντρωση ορισμένων τουλάχιστον καθηκόντων.

Όλες οι μικρότερες χώρες, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν επιλέξει ένα ενιαίο φορέα για να λειτουργεί ως εθνικό σημείο επαφής και να εκτελέσει ουσιαστικά το μεγαλύτερο μέρος από τις εργασίες εφαρμογής[2]. Στις περισσότερες περιπτώσεις, πρόκειται για οργανισμούς που δραστηριοποιούνται ευρύτερα στον τομέα της εκπαίδευσης και συχνά λειτουργούν ως εθνική υπηρεσία για το "Leonardo da Vinci" και άλλα διακρατικά προγράμματα κινητικότητας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στην Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, ο φορέας εφαρμογής εργάζεται παράλληλα με το αρμόδιο υπουργείο, το οποίο μπορεί όντως να εκτελεί ορισμένες εργασίες, κυρίως όσον αφορά την εκπροσώπηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Γαλλία έχει ορίσει έναν ενιαίο φορέα σε εθνικό επίπεδο (την εθνική υπηρεσία για το ΣΩΚΡΑΤΗΣ και το "Leonardo da Vinci"), παράλληλα όμως έχει δημιουργήσει ένα δίκτυο περιφερειακών σημείων επαφής: δύο φορείς ανά περιφέρεια, εκ των οποίων ο καθένας ασχολείται με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση εντός των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εκπαίδευσης και του Υπουργείου Γεωργίας, από τη μια πλευρά, και του Υπουργείου Εργασίας, από την άλλη. Τα τρία υπουργεία έχουν υπογράψει έναν εθνικό χάρτη και είναι συναρμόδια για τη λειτουργία του μηχανισμού "Europass -Κατάρτιση". Τα εμπλεκόμενα μέρη συναντώνται τακτικά και έχουν δημιουργηθεί συντονιστικές επιτροπές σε διάφορα επίπεδα.

Η Γερμανία έχει ορίσει πολλούς φορείς, ένας από τους οποίους έχει συντονιστικό ρόλο (και είναι επίσης αρμόδιος για ορισμένες ενέργειες κινητικότητας στο πλαίσιο του "Leonardo da Vinci"). Τρεις άλλοι φορείς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για συγκεκριμένες ομάδες στόχους, ενώ άλλοι φορείς συμβάλουν επίσης στην εφαρμογή, κυρίως μέσω ενεργειών προβολής αλλά και με τη διανομή των εγγράφων "Europass -Κατάρτιση". Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εκπαίδευσης και Έρευνας έχει εποπτικό ρόλο.

Η θεσμική υπαγωγή των ΕΣΕ διαφέρει επίσης ανάλογα με τη χώρα:

[2] Στο Βέλγιο έχουν οριστεί τρεις φορείς, ένας για κάθε κοινότητα, αφού δεν υπάρχει κεντρική αρχή για την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Πίνακας 1: Θεσμική υπαγωγή των εθνικών σημείων επαφής (Δεκέμβριος 2001).

Εξειδικευμένες υπηρεσίες σε διακρατικά προγράμματα κινητικότητας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση[3]	DK, D, E, F, I, P, N, S, UK
Ομοσπονδίες ιδρυμάτων κατάρτισης	IS, NL
Αρχές εκπαίδευσης και κατάρτισης	B (De), FIN, FL, GR
Υπηρεσίες απασχόλησης και κατάρτισης	B (Fr), B (NL), IRL
Υπουργεία*	A, L

* Αυστρία: Υπουργείο Οικονομικών και Εργασίας, Λουξεμβούργο: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού.

Σε πολλές χώρες (π.χ. B-Nl, IRL), έχουν δημιουργηθεί ad hoc συντονιστικές επιτροπές, σε εθνικό και μερικές φορές περιφερειακό επίπεδο (F). Σε άλλες περιπτώσεις, η εργασία αυτή έχει αναληφθεί από υφιστάμενη επιτροπή ή συμβούλιο, με αρμοδιότητα για όλες τις δραστηριότητες του εν λόγω φορέα (π.χ. DK). Στις επιτροπές αυτές συμμετέχουν συνήθως και εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων.

Όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί, η δομή εφαρμογής είχε σε μεγάλο βαθμό οριστεί και ήταν έτοιμη να ξεκινήσει στις αρχές του 2000, όταν τέθηκε σε ισχύ η απόφαση, σε μια μειοψηφία χωρών. Σε πολλές χώρες, οι φορείς ορίστηκαν αμέσως, χρειάστηκαν όμως ακόμη κάποιοι μήνες για να καταστούν λειτουργικοί. Μόνο σε δύο χώρες παρουσιάστηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στη δημιουργία των εθνικών τους μηχανισμών, όμως στις αρχές του 2001 ήταν σε φάση λειτουργίας.

Πίνακας 2: Επιχειρησιακή κατάσταση

Αρχές 2000	A, D, DK, F, FIN, S, UK
Μέσα 2000	IRL, NL
Τέλη 2000	B-De, B-Fr, B-Nl, FL, I
Αρχές 2001	GR, ISL, L, N
Τέλη 2001/Αρχές 2002	E, P

3. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

3.1. Εθνικές πολιτικές και πρακτικές

Τα ΕΣΕ είναι αποκλειστικά αρμόδια για τη διάδοση στη χώρα τους. Τα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση", μπορούν να αποσταλούν μόνο σε φορείς υλοποίησης σχεδίων κινητικότητας, προκειμένου να δοθούν σε ασκούμενους αφού ελεγχθεί προηγουμένως ότι τα σχέδια αυτά περιλαμβάνουν όντως ευρωπαϊκές περιόδους

[3] Παρ' ό,τι όλες είτε είναι υπηρεσίες του Leonardo da Vinci είτε τουλάχιστον αρμόδιες για το συντονισμό συγκεκριμένων σκελών του Leonardo da Vinci, ορισμένες από αυτές είναι μεγάλοι οργανισμοί με πολύ ευρύτερα καθήκοντα.

κατάρτισης, κάτι που σαφώς αποτελεί καθήκον των ΕΣΕ ή του δικτύου εσωτερικών σημείων επαφής και παράδοσης που αυτά συντονίζουν.

3.1.1. Εντοπισμός ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης

Τα ΕΣΕ στις περισσότερες χώρες ανέφεραν ότι όλα τα έγγραφα εκδόθηκαν σε άτομα που συμμετείχαν σε ευρωπαϊκή περίοδο κατάρτισης που πληρούσε τα κριτήρια που καθορίζονται στην απόφαση (άρθρα 2 και 3): εναλλασσόμενη κατάρτιση, όπως αναγνωρίζεται ή πιστοποιείται από τις αρμόδιες αρχές· εταιρική σχέση ανάμεσα στους φορείς αποστολής και υποδοχής με συμφωνία επί του περιεχομένου, των στόχων, της διάρκειας, των μεθόδων και των πρακτικών πτυχών της ευρωπαϊκής περιόδου κατάρτισης· υποστήριξη από υπεύθυνο εκπαιδευτή. Σε λίγες μόνο περιπτώσεις, τα έγγραφα αφαιρέθηκαν επειδή δεν πληρούνταν ορισμένα κριτήρια ή επειδή οι περίοδοι κατάρτισης δεν είχαν ολοκληρωθεί.

Σημαντική εξαίρεση αποτέλεσε η Γερμανία. Όπως αναφέρεται σε μελέτη που έγινε από το πανεπιστήμιο της Κολωνίας (βλ. παράγραφο στη συνέχεια), τα γερμανικά ΕΣΕ εξέδωσαν έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" και σε περιπτώσεις που δεν πληρούνταν όλα τα κριτήρια ποιότητας για ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης - π.χ. σε περίπτωση που δεν είχε οριστεί υπεύθυνος εκπαιδευτής για την περίοδο κατάρτισης. Στην ουσία, φαίνεται ότι, για ορισμένα σημεία, μια σειρά περιόδων κατάρτισης δεν πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στην απόφαση.

Για να εξασφαλιστεί η αμοιβαία κατανόηση και η συνεπής εφαρμογή των κριτηρίων ποιότητας από τους διάφορους ενδιαφερομένους, έχουν συμφωνηθεί σε ορισμένες περιπτώσεις εθνικοί χάρτες συνεργασίας (B-Nl, F), πέραν του ευρωπαϊκού χάρτη συνεργασίας. Σε ορισμένες περιφέρειες της Γαλλίας έχουν συναφθεί περιφερειακές παρόμοιες συμφωνίες.

Φαίνεται ότι αποτελεί κοινή αποδοχή σε όλες τις χώρες ότι το βιβλιάριο "Europass - Κατάρτιση" δεν πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για την πιστοποίηση κάθε είδους κινητικότητας αλλά, πόσο μάλλον, για την αύξηση της ποιότητας στο πλαίσιο της διακρατικής κινητικότητας στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι περισσότερες χώρες δεν περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής, αποδεχόμενες κάθε πρωτοβουλία εναλλασσόμενης κατάρτισης (ή εκπαίδευσης). Ωστόσο, στη Δανία, τα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" διανέμονται μόνο σε φορείς που είναι αναγνωρισμένοι στο πλαίσιο του "δυαδικού" συστήματος (εναλλασσόμενης) εκπαίδευσης και κατάρτισης.

3.1.2. Διαδικασίες παράδοσης και πρακτική διαχείριση

Στις περισσότερες χώρες έχει υιοθετηθεί η ακόλουθη διαδικασία: ο αποστέλλων οργανισμός, του οποίου το σχέδιο έχει αναγνωριστεί ως ευρωπαϊκή περίοδος κατάρτισης, λαμβάνει το έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" από το ΕΣΕ, συμπληρώνει την πρώτη σελίδα και το παραδίδει στον ασκούμενο πριν αυτός αναχωρήσει για το εξωτερικό. Ο φορέας υποδοχής συμπληρώνει τα αντίστοιχα τμήματα στο τέλος της περιόδου κατάρτισης και ο ασκούμενος επιστρέφει το βιβλιάριο στον αποστέλλοντα φορέα, ο οποίος μεριμνά για την απαιτούμενη μετάφραση. Ορισμένες φορές διοργανώνεται μια μικρή τελετή, όταν το συμπληρωμένο έγγραφο παραδίδεται στον κάτοχο. Ορισμένες φορές υπάρχουν

αποκλίσεις από τη διαδικασία αυτή, λόγω καθυστερήσεων του ταχυδρομείου, λαθών κ.α..

Αξιοσημείωτη εξαίρεση αποτελεί η Γερμανία (όπου έχουν διανεμηθεί περίπου τα μισά έγγραφα "Europass - Κατάρτιση"): τα έγγραφα αποστέλλονται από το φορέα αποστολής στο φορέα υποδοχής, ο οποίος συμπληρώνει τα αντίστοιχα τμήματα και επιστρέφει το έγγραφο στον αποστέλλοντα οργανισμό. Ο ασκούμενος λαμβάνει το έγγραφο στο τέλος πλέον της συνολικής περιόδου κατάρτισης, συνήθως σε μια ειδική τελετή.

Το μορφότυπο του εγγράφου "Europass - Κατάρτιση" δημιουργεί κάποια πρακτικά προβλήματα, αφού δεν υπάρχει αρκετός διαθέσιμος χώρος για την περιγραφή της κατάρτισης και ο μόνος τρόπος συμπλήρωσής του είναι χειρόγραφα ή με γραφομηχανή. Για να μπορούν οι φορείς υλοποίησης να χρησιμοποιήσουν υπολογιστή, το ιταλικό ΕΣΕ έχει δημιουργήσει μικρά αυτοκόλλητα.

Οι φορείς και οι αρμόδιοι υλοποίησης έχουν θέσει συχνά το θέμα δημιουργίας ηλεκτρονικής έκδοσης, ως πλέον κατάλληλης. Αυτό ήταν και το αντικείμενο γραπτής ερώτησης ενός μέλους του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το καλοκαίρι του 2000[4].

Είτε για πρακτικούς σκοπούς είτε για την αύξηση της βαρύτητας του εγγράφου, ορισμένες χώρες επιλέγουν να προσθέσουν ορισμένα στοιχεία στα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση".

Συγκεκριμένα, πολλές χώρες αποδίδουν έναν αριθμό σε κάθε έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" (B-Fr, B-Nl, GR, IRL, ISL, N, S, UK) ή σε κάθε περίοδο κατάρτισης (F, I). Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχεται κάποια προστασία έναντι απώλειας ή κλοπής και καθίσταται ευκολότερος ο έλεγχος της τύχης μεμονωμένων εγγράφων· ο αριθμός αποτελεί μερικές φορές ένα σύνθετο κωδικό, στον οποίο αναφέρεται ο κλάδος ή το είδος του αποστέλλοντος οργανισμού (B-Fr, F). Μερικές φορές προστίθεται επίσης η ημερομηνία γέννησης του κατόχου (ISL, N, S), ενώ οι σουηδικοί φορείς υλοποίησης μπορούν να προσθέσουν φωτογραφία. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" εσωκλείονται σε πλαστική θήκη.

Το γεγονός ότι στο έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" μπορούν να καταγραφούν έως και τρεις περίοδοι κατάρτισης, μπορεί να καταστήσει κάπως δύσκολη την παρακολούθηση. Σε πολλές χώρες, το ΕΣΕ έχει κάποιο έλεγχο μόνο για την πρώτη περίοδο κατάρτισης. Στη συνέχεια εξαρτάται από την καλή θέληση των κατόχων των βιβλιαρίων "Europass - Κατάρτιση" να γνωστοποιήσουν στον εθνικό φορέα επόμενες περιόδους κατάρτισης. Το γαλλικό σύστημα δίνει τη δυνατότητα ελέγχου επόμενων περιόδων κατάρτισης. Εάν ο αποστέλλων φορέας είναι διαφορετικός, ο ασκούμενος λαμβάνει νέο βιβλιάριο, ενώ περαιτέρω περίοδοι κατάρτισης από τον ίδιο φορέα καταγράφονται στο ίδιο έγγραφο. Σε ορισμένες χώρες, κυρίως στη Γερμανία, το ΕΣΕ είναι αρμόδιο μόνο για τα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" και

---

[4] Γραπτή ερώτηση E-2478/00 του Karl von Wogau (PPE-DE) προς την Επιτροπή (24 Ιουλίου 2000)·απάντηση της Επιτρόπου κ. Reding εξ ονόματος της Επιτροπής (29 Σεπτεμβρίου 2000). ΕΕ C 113 E, 18/04/2001 (σ. 106).

όχι για τις περιόδους κατάρτισης. Σε άλλες χώρες, όπως η Ιταλία, εκδίδεται νέο βιβλιάριο "Europass - Κατάρτιση" για κάθε περίοδο κατάρτισης.

3.2. Στοιχεία για τις ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης και η χρήση των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση"

Η κύρια δραστηριότητα εφαρμογής συνίσταται στη χορήγηση των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" στους τελικούς δικαιούχους μέσω των φορέων αποστολής, οι οποίοι με τη σειρά τους λαμβάνουν τα έγγραφα από τα ΕΣΕ. Τα ΕΣΕ είναι αποκλειστικά αρμόδια για τη διανομή των εγγράφων στις χώρες τους. Τα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" μπορούν να αποσταλούν σε φορείς υλοποίησης σχεδίων κινητικότητας, προκειμένου να χορηγηθούν στους ασκούμενους, μόνο αφού ελεγχθεί ότι τα σχέδια αυτά πληρούν τις προϋποθέσεις της Ευρωπαϊκής περιόδου κατάρτισης: αυτό αποτελεί σαφώς καθήκον των ΕΣΕ, τα οποία μπορούν να επιλέξουν να το πράξουν αυτό μέσω ενός συντονισμένου δικτύου εσωτερικών σημείων επαφής και παράδοσης.

Η πραγματική διανομή των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" σε φορείς κατάρτισης ξεκίνησε σε διαφορετική χρονική στιγμή στις διάφορες χώρες, οπότε ο αριθμός των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" που έχουν χορηγηθεί σε άτομα και η διαθεσιμότητα των στοιχείων διαφέρουν σημαντικά. Σε ορισμένες χώρες υπήρξε καθυστέρηση στη δημιουργία των μηχανισμών διανομής, ενώ σε άλλες χώρες αποφασίστηκε η δημιουργία και η δοκιμή ενός ισχυρού μηχανισμού βάσει υπολογιστή, πριν από την έναρξη έκδοσης των εγγράφων. Από το Δεκέμβριο του 2001, οι μηχανισμοί διανομής λειτουργούν ομαλά σε όλες τις χώρες.

Έως το Νοέμβριο του 2001 είχαν εκδοθεί περίπου 19.300 έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" στις 18 χώρες (πρβλ. τμήμα στη συνέχεια).

Οι έως τώρα διαθέσιμες στατιστικές πληροφορίες διαφέρουν από τη μια χώρα στην άλλη, αφού κάθε χώρα έχει θεσπίσει διαφορετικό σύστημα παρακολούθησης της εφαρμογής και σε ορισμένες χώρες η περίοδος εφαρμογής ήταν πολύ σύντομη.

3.2.1. Όγκος ανά χώρα

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο συνολικός αριθμός των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" που εκδόθηκαν έως το Νοέμβριο του 2001 στις 18 χώρες ανέρχεται σε 19.300. Παρ' ό,τι σε ένα έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" μπορούν να περιγραφούν έως και τρεις ευρωπαϊκές περίοδοι κατάρτισης, στο παρόν στάδιο της εφαρμογής μόνο ένα πολύ περιορισμένο ποσοστό ασκούμενων έχει ολοκληρώσει και καταγράψει περισσότερες από μια περιόδους κατάρτισης, οπότε ο αριθμός των εγγράφων που έχουν εκδοθεί είναι ουσιαστικά ίδιος με αυτόν των ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης που έχουν επιτευχθεί.

Πίνακας 3: ευρωπαϊκές περίοδοι κατάρτισης που έχουν καταγραφεί σε έγγραφα "Europass - Κατάρτιση", έως το Νοέμβριο 2001.

A	980	F	2 698	L	100
B (De)	26	FIN	500	NL	275
B (Fr)	70	FL	11	N	42
B (Nl)	236	GR	450	P	54
DK *	1 300	IS	13	S	409
D	9 614	IRL	54	UK	1 868
E	μ.δ.	I	602		
		EUR-18	19 302		

* Αριθμός εγγράφων που ζητήθηκε από τους φορείς κατάρτισης. Βασικά, ορισμένες από τις εν λόγω περιόδους κατάρτισης μπορεί να μην έχουν ολοκληρωθεί (διακοπή του σχεδίου, αποχώρηση του ασκούμενου κ.α.) Πηγή: Έκθεση εξωτερικού συμβαλλόμενου BBJ Consult AG.

Παρ' ό,τι ο πίνακας στο σύνολό του ανταποκρίνεται στα δημογραφικά στοιχεία, στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και στα διαφορετικά ποσοστά προόδου στην εφαρμογή της πρωτοβουλίας "Europass - Κατάρτιση", το μέγεθος για τη Γερμανία είναι εντυπωσιακό: Η Γερμανία μόνη της παρουσιάζει περίπου το ήμισυ των ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης. Από την άλλη πλευρά, αυτό μπορεί να εξηγηθεί με το μέγεθος του "δυαδικού" της συστήματος: μόνο το 1% των 600.000 συμβάσεων μαθητείας που υπογράφτηκαν στη Γερμανία το 2000 περιελάμβαναν περιόδους κατάρτισης στο εξωτερικό, ποσοστό που αντιστοιχεί παρ' όλα αυτά σε 6000 περιόδους κατάρτισης. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στον αριθμό που αφορά τη Γερμανία περιλαμβάνονται σχέδια που δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουν συμφωνηθεί και δεν θα γίνονταν αποδεκτά ως ευρωπαϊκές περίοδοι κατάρτισης στις περισσότερες από τις υπόλοιπες χώρες (πρβλ. σημείο 3.1.1 προηγουμένως).

Μικρότερες χώρες όπως η Αυστρία και η Δανία παρουσιάζουν επίσης αναλογικά υψηλά νούμερα (ο αριθμός που αντιστοιχεί στη Δανία δεν είχε ακόμη επιβεβαιωθεί). Μεγάλα επίσης νούμερα εμφανίζουν η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Όλες αυτές οι χώρες εμφανίζουν το συνδυασμό ενός καλά αναπτυγμένου συστήματος μαθητείας και μιας μακράς παράδοσης διακρατικά μετακινούμενων ασκουμένων, που δεν βασίζονται μόνο σε κοινοτικά προγράμματα.

Η διακρατική κινητικότητα ασκουμένων έχει μικρότερη παράδοση στην Ιταλία, σε σχέση με τη Γαλλία - στην οποία οφείλεται κατά μεγάλο βαθμό η μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε αυτές τις δημογραφικά παρόμοιες χώρες. Θεωρητικά, όλες οι περίοδοι κατάρτισης στην Ιταλία εντάσσονται στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων (κυρίως του Leonardo da Vinci).

Η έλλειψη στοιχείων για την Ισπανία οφείλεται στην καθυστέρηση όσον αφορά τη δημιουργία του μηχανισμού εφαρμογής στη χώρα αυτή.

3.2.2. Μετακινήσεις μεταξύ των χωρών

Οι διαθέσιμες πληροφορίες δεν είναι πλήρεις και δεν αφορούν πάντοτε την ίδια χρονική περίοδο. Πρέπει να σημειωθεί ότι όπου υπάρχουν στοιχεία, στην παρούσα φάση της εφαρμογής, οι αριθμοί για πολλές χώρες είναι ακόμη περιορισμένοι, οπότε από ένα μεμονωμένο σχέδιο κινητικότητας που στοχεύει μια δεδομένη χώρα μπορεί να εξαχθούν συμπεράσματα τα οποία μακροπρόθεσμα ενδεχομένως αποδειχθούν εσφαλμένα.

Πίνακας 4. Μετακινήσεις μεταξύ χωρών.*

ΑΠΟ	A	B	D	DK	E	EL	F	FIN	FL	I	IRL	ISL	L	NL	N	P	S	UK		
ΑΠΟ																			ΣΥΝ.	ΑΠΟ
A																			Μ.δ.	A
B (De)	5		16				2			1	1		1						26	B (De)
B (FL)			13		71		53	11		11	1			16	9	2	12	37	236	B (FL)
B (FR)			4		4		5				10			46					69	B (FR)
D	9	2		3	120	15	335	7		91	47		60	22	18		18	205	952	D
DK																			μ.δ.	DK
E																			μ.δ.	E
EL			14		8		8	1		17	2					2		8	60	EL
F	20	51	430	16	395	16		26	3	146	197	2	38	43	3	39	68	745	2238	F
FIN	15	5	70	9	66	31	42			30	15			20	10	3	37	113	461	FIN
FL										1	4							6	11	FL
I	19	12	116	1	184	7	186	28			61			13		21	14	321	983	I
IRL	8		21				1			15							8	1	54	IRL
ISL																			μ.δ.	ISL
L	3	4	30			1	57				1				1		4		101	L
NL	6	36	48	5	11	1	33			4	6					28	1	96	275	NL
N	2	3	11	2						2				7				15	42	N
P			6		13		8	2		22						3			54	P
S	5	1	65	9	47		33	14		48	28			27	19			113	409	S
UK																			μ.δ.	UK
ΣΥΝ.	92	114	844	45	919	71	763	89	3	388	373	2	99	194	60	98	162	1660	5976	
ΠΡΟΣ	A	B	D	DK	E	EL	F	FIN	FL	I	IRL	ISL	L	NL	N	P	S	UK	ΣΥΝ.	

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για όλες τις χώρες. Για ορισμένες χώρες, τα στοιχεία αφορούν περίοδο μεταγενέστερη του Νοεμβρίου 2001.

Όλες οι χώρες φιλοξενούν ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης. Το γεγονός ότι η αγγλική είναι η ευρύτερα ομιλούμενη δεύτερη γλώσσα, σίγουρα συμβάλλει στη δημοτικότητα τόσο της Ιρλανδίας (πρώτος προορισμός μεταξύ των μικρότερων χωρών) όσο και του Ηνωμένου Βασιλείου (δημοφιλέστερος προορισμός γενικά). Αυτό έχει επιβεβαιωθεί από τα ΕΣΕ.

Η ύπαρξη μακράς παράδοσης διμερών ανταλλαγών μεταξύ γειτονικών χωρών, όπως μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας, έχει οπωσδήποτε κάποια επίδραση. Από ορισμένα στοιχεία προκύπτει επίσης μια επίδραση από πλευράς κοινωνικής, πολιτιστικής και γλωσσικής γειτνίασης (όπως μεταξύ Ιταλίας, Ισπανίας και Γαλλίας) και οικονομικών ανταλλαγών (όπως μεταξύ Ιταλίας και Γερμανίας). Από την άλλη, η γλωσσική και γεωγραφική απόσταση μπορεί να δημιουργήσει εντονότερο ενδιαφέρον (B-Nl, D και S προς E·το καθεστώς της ισπανικής ως διεθνούς γλώσσας μπορεί επίσης να παίζει ρόλο).

3.2.3. *Διάρκεια των περιόδων κατάρτισης*

Αν και δεν υπάρχουν λεπτομερή ποσοτικά στοιχεία για όλες τις χώρες, μπορεί κανείς να πει με ασφάλεια ότι η διάρκεια των περιόδων κατάρτισης στο εξωτερικό κυμαίνεται από 3 έως 15 εβδομάδες, με προβάδισμα των μικρότερων (3-4 εβδομάδες) και των μεγαλύτερων (9-12 εβδομάδες) περιόδων παραμονής. Αυτό το στοιχείο είναι ιδιαίτερα σαφές για το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες, την Ελλάδα και το Λουξεμβούργο (παρ' ό,τι το Λουξεμβούργο αναφέρει έναν αριθμό τοποθετήσεων διάρκειας 6 εβδομάδων). Στη Γαλλία, το 60% των περιόδων κατάρτισης στο εξωτερικό είναι διάρκειας 4 έως 12 μηνών, ενώ το υπόλοιπο μοιράζεται σε μικρότερες και μεγαλύτερες περιόδους παραμονής. Η Ιρλανδία αναφέρει μέση διάρκεια 8 εβδομάδων, ενώ οι τοποθετήσεις από τη Νορβηγία διαρκούν 9 έως 16 εβδομάδες και αυτές από το Λίχτενσταϊν 12 έως 24 εβδομάδες. Στη Σουηδία, η πιο συνηθισμένη διάρκεια ανέρχεται σε 3 εβδομάδες αλλά αναφέρονται και μεγαλύτερες περίοδοι κατάρτισης (3, 5 ή 6 μηνών, ακόμη και ενός έτους). Η Φινλανδία αναφέρει μέση διάρκεια περίπου 6 εβδομάδων, όμως αναφέρονται και σχέδια διάρκειας έως και 30 εβδομάδων.

3.2.4. *Φύλο και ηλικία των κατόχων του "Europass - Κατάρτιση"*

Από τις διαθέσιμες πληροφορίες προκύπτει ότι συνολικά, στις ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης για τις οποίες ζητούνται έγγραφα "Europass - Κατάρτιση", συμμετέχουν περισσότερες γυναίκες απ' ό,τι άνδρες.

Στις μικρότερες χώρες παρουσιάζεται μια διαφοροποιημένη εικόνα: στις βελγικές κοινότητες είναι περισσότεροι οι άνδρες που κατέχουν έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" σε σχέση με τις γυναίκες (40 έναντι 31 στο γαλλόφωνο Βέλγιο και 120 έναντι 116 στο ολλανδόφωνο Βέλγιο), στην Ιρλανδία (38 γυναίκες έναντι 16 ανδρών) και στη Σουηδία (204 γυναίκες έναντι 160 ανδρών) επιβεβαιώνεται η τάση που προαναφέρθηκε, ενώ η διαφορά γίνεται ιδιαίτερα μεγάλη στη Φινλανδία (329 γυναίκες έναντι 137 ανδρών). Τα στοιχεία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε χώρες με μεγάλο αριθμό κατόχων του "Europass - Κατάρτιση": τόσο στη Γερμανία όσο και στη Γαλλία, το 55% των περιόδων κατάρτισης αφορούσε γυναίκες. Στη Γαλλία, από τα 2697 έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" που εκδόθηκαν έως το Νοέμβριο του 2001, τα 1525 δόθηκαν σε γυναίκες (οι γυναίκες κάτοχοι του εγγράφου ανέρχονται σε 1127). Στη Γερμανία, από τις 8635 αιτήσεις που υποβλήθηκαν οι 4786 έγιναν από γυναίκες και οι 3849 από άνδρες.

Από την κατανομή ανά φύλο, που είναι διαθέσιμη για πολύ λίγες χώρες, προκύπτει ότι η μεγάλη πλειοψηφία είναι νέοι ηλικίας περίπου 20 ετών. Στο ολλανδόφωνο Βέλγιο, το 75% των κατόχων του "Europass - Κατάρτιση" είναι ηλικίας 18-25 ετών. Στη Νορβηγία γίνεται διάκριση ανάμεσα σε μια ομάδα ηλικίας 16-19 ετών και μια ομάδα ηλικίας 20-23 ετών, στις οποίες ανήκουν οι περισσότεροι από τους κατόχους του "Europass - Κατάρτιση" (η νεότερη ομάδα ηλικίας είναι ελαφρώς μεγαλύτερη). Στη Γαλλία, το 62% των ασκούμενων σε ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης είναι ηλικίας 19-21 ετών, το 14% είναι νεότεροι (16-18) και το 20% μεγαλύτεροι (22-25). Η μέση ηλικία των κατόχων του "Europass - Κατάρτιση" στη Φινλανδία είναι 22 ετών.

3.2.5. *Επίπεδο εκπαίδευσης και είδος των οργανισμών*

Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες για όλες τις χώρες, όσον αφορά το επίπεδο των ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης και το είδος των οργανισμών που τις παρέχουν, όμως είναι δυνατή η σκιαγράφηση της κατάστασης.

Χωρίς να παραβλέπονται οι διαφορές ανάμεσα στα εθνικά συστήματα, η κατάσταση σε πολλές χώρες (A, B-Nl, FIN, IRL, ISL, I, S) παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες: περίπου το 80% των ατόμων που αναχωρούν για να συμμετάσχουν σε ευρωπαϊκή περίοδο κατάρτισης βρίσκονται στη δευτεροβάθμια ή στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στο πλαίσιο ιδρυμάτων κατάρτισης ή τεχνικών σχολών. Γενικά, οι χώρες αυτές αναφέρουν περιόδους κατάρτισης - 10 έως 20% - σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και - λιγότερο από 10% - στο πλαίσιο προγραμμάτων κατάρτισης χαμηλότερου επιπέδου.

Στη Γαλλία, τα προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τα σύντομα προγράμματα μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συνιστούν το 75% του συνόλου των περιόδων κατάρτισης, με ισόρροπη κατανομή μεταξύ των δύο τύπων με ποσοστά περίπου 13% για τη χαμηλότερη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση αντίστοιχα. Στο πλαίσιο του γαλλικού συστήματος, η "μαθητεία" είναι δυνατή σε οποιοδήποτε επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Στην Ισλανδία, οι κάτοχοι των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" είναι μαθητευόμενοι και σπουδαστές της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες και τη Νορβηγία, όλοι οι συμμετέχοντες βρίσκονται σε συστήματα κατάρτισης δευτεροβάθμιου επιπέδου - που σε ορισμένες περιπτώσεις περιλαμβάνει μαθητείες. Οι δικαιούχοι του "Europass - Κατάρτιση" στην Ελλάδα είναι γενικά κάτοχοι πιστοποιητικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και φοιτούν σε ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή σε ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο μεταδευτεροβάθμιων προγραμμάτων. Στη γαλλόφωνη κοινότητα του Βελγίου και στην Ιρλανδία, η πλειοψηφία των εγγράφων "Europass - Κατάρτιση" ζητήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η κατάσταση είναι εντελώς διαφορετική στη Γερμανία, αφού οι περισσότερες περίοδοι κατάρτισης - που αποτελούν το ήμισυ περίπου όλων των ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης - αφορούν μαθητείες στο πλαίσιο της αρχικής κατάρτισης. Αυτό επιβεβαιώνεται από μια δειγματοληπτική ανάλυση που αναφέρεται στη μελέτη του πανεπιστημίου της Κολωνίας.

3.2.6. *Κλαδική συμμετοχή και συμμετοχή των ΜΜΕ*

Τα στοιχεία σχετικά με κλάδους που αφορούν οι ευρωπαϊκές περίοδοι κατάρτισης είναι πολύ αποσπασματικά. Για χώρες που υπάρχουν στοιχεία, ο ξενοδοχειακός, ο γαστρονομικός και ο τουριστικός κλάδος είναι συνήθως οι πιο δημοφιλείς (36% FIN, 27% N, 30% L). Πολλές περίοδοι κατάρτισης αφορούν επίσης άλλες υπηρεσίες (π.χ. I: 25% σε γενικές υπηρεσίες· FIN: 21% σε κοινωνικές υπηρεσίες και στην φροντίδα της υγείας), αλλά ουσιαστικά όλοι οι κλάδοι καλύπτονται, τουλάχιστον από ορισμένες περιόδους κατάρτισης.

Η συμμετοχή των ΜΜΕ, πέραν των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης, δεν φαίνεται μεγάλη έως τώρα. Σε πολλές περιπτώσεις δεν έχει αναληφθεί έως τώρα συγκεκριμένη δράση για την προώθηση της συμμετοχής των ΜΜΕ, αφού τα ΕΣΕ επικέντρωναν τους πόρους τους στη δημιουργία των μηχανισμών.

Πολλοί μαθητευόμενοι εργάζονται σε ΜΜΕ και είναι γνωστό ότι, για μικρές επιχειρήσεις, η αποστολή μαθητευόμενου στο εξωτερικό, ακόμη και για σύντομη χρονικά περίοδο, δεν είναι εύκολη επιλογή. Από τη μια, οι ΜΜΕ αναγνωρίζουν το όφελος από την αποστολή των μαθητευομένων τους στο εξωτερικό και θεωρούν ότι το έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" ανεβάζει το κύρος της μαθητείας και ότι αποτελεί κίνητρο για τους μαθητευόμενους. Ότι αυτή η θετική θεώρηση κερδίζει έδαφος εκφράστηκε από το γαλλικό ΕΣΕ και αναφέρεται και στη γερμανική μελέτη αξιολόγησης του πανεπιστημίου της Κολωνίας.

Από την άλλη, ορισμένες εταιρείες - ανεξάρτητα από το μέγεθός τους - δεν διακρίνουν κάποιο όφελος από την αποστολή των μαθητευομένων τους για μια περίοδο στο εξωτερικό. Θεωρούν ότι το σύστημα "Europass - Κατάρτιση" δεν θα επιφέρει κάποια αλλαγή, ακόμη και αν γίνεται ολοένα και πιο γνωστό. Ότι οι ΜΜΕ δεν διακρίνουν μέχρι στιγμής κάποιο όφελος από το "Europass - Κατάρτιση" έχει αναφερθεί, για παράδειγμα, από το γερμανικό ΕΣΕ.

Η συμμετοχή των ΜΜΕ ως φορέων υποδοχής είναι γενικά υψηλή. Η Ελλάδα αναφέρει ότι ο αριθμός των ΜΜΕ που συμμετέχουν είναι ίδιος με αυτόν των ιδρυμάτων κατάρτισης, ενώ ένα περιφερειακό σημείο επαφής στη Γαλλία αναφέρει ότι η πλειοψηφία των φορέων υποδοχής είναι ΜΜΕ.

3.2.7. Σχέσεις με άλλα προγράμματα και πρωτοβουλίες

Παρ' ό,τι συχνά δεν είναι διαθέσιμα ποσοτικά στοιχεία, η σύνδεση με το πρόγραμμα "Leonardo da Vinci" επιβεβαιώνεται από όλα τα ΕΣΕ, έστω και αν διαφέρει το σχετικό βάρος: π.χ. στην Ιταλία και τη Νορβηγία, σχεδόν όλες οι ευρωπαϊκές περίοδοι κατάρτισης αποτελούσαν σχέδια κινητικότητας του "Leonardo da Vinci", ενώ στη Σουηδία περίπου οι μισοί από τους φορείς αποστολής αναζήτησαν χρηματοδότηση στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων. Το πρόγραμμα "Leonardo da Vinci" συμβάλλει στο ένα τρίτο και κάτι όλων των φινλανδικών και στο ένα τέταρτο των γαλλικών περιόδων κατάρτισης.

Ο ρόλος άλλων πρωτοβουλιών και προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα είναι προς το παρόν πολύ περιορισμένος: 5% των γαλλικών περιόδων κατάρτισης και 2% των φινλανδικών έλαβαν υποστήριξη στο πλαίσιο του ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Στην Ιταλία, ορισμένα σχέδια αφορούσαν την πρωτοβουλία "Νεότητα", ενώ στη Γαλλία ορισμένες ευρωπαϊκές περίοδοι κατάρτισης έλαβαν υποστήριξη στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας "Equal".

Εκτός από την προφανή αντιστοίχηση των σχεδίων κινητικότητας του "Leonardo da Vinci" και της έννοιας της Ευρωπαϊκής περιόδου κατάρτισης, οι δεσμοί έχουν και θεσμικό χαρακτήρα. Από τη μια, η απόφαση για το "Leonardo da Vinci" κάνει ρητή

αναφορά στην απόφαση για τις ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης[5]. Από την άλλη, πολλά ΕΣΕ λειτουργούν επίσης ως εθνικές υπηρεσίες για το “Leonardo da Vinci” (πρβλ. § 2.2 προηγουμένως).

Στην Ιταλία, περίπου το 89% των σχεδίων κινητικότητας που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo το 2001 έχουν υποβληθεί και για την πρωτοβουλία "Europass - Κατάρτιση". Στη Δανία, για όλα τα σχέδια κινητικότητας του Leonardo, σκέλος 1 και 2, έχουν αποσταλεί αυτόματα τόσα έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" όσος ήταν και ο αριθμός των συμμετεχόντων.

Σε πολλές χώρες, σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν επίσης προγράμματα εκτός κοινοτικού πλαισίου. Στα προγράμματα αυτά περιλαμβάνονται:

– το γαλλογερμανικό σύστημα ανταλλαγής νέων, το οποίο όπως προαναφέρθηκε έχει μακρά προϊστορία·

– το πρόγραμμα “Training Bridge”, το οποίο προωθεί τη βρετανογερμανική συνεργασία στον τομέα της κατάρτισης στην εργασία (άρχισε να εφαρμόζεται το Δεκέμβριο του 1998)·

– το πρόγραμμα PiU της Δανίας, το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα σε νεαρούς Δανούς που λαμβάνουν αρχική επαγγελματική κατάρτιση να παρακολουθήσουν πρακτική κατάρτιση στο εξωτερικό·

– το σκανδιναβικό πρόγραμμα “Nordplus Junior”.

3.3. Ενημέρωση και προβολή

Σε πολλές χώρες, οι δραστηριότητες ενημέρωσης σχετικά με την πρωτοβουλία "Europass - Κατάρτιση" ξεκίνησαν πριν τεθεί σε ισχύ το σύστημα, με τη διεξαγωγή ενός εναρκτήριου συνεδρίου τους τελευταίους μήνες του 1999 (DK, D, F, FIN, NL, L, S, UK). Αντί για ένα παρόμοιο συνέδριο, η Αυστρία διοργάνωσε μια εκστρατεία ενημέρωσης, ενώ το 2000 και το 2001 πολλές χώρες διοργάνωσαν μια σειρά περιφερειακών εκδηλώσεων παράλληλα με το εθνικό συνέδριο ή αντί αυτού. Ορισμένες χώρες (I, N) προτίμησαν να διοργανώσουν μια εθνική εναρκτήρια εκδήλωση όταν ο μηχανισμός ήταν πλήρης και σε λειτουργία. Συνήθως, το ακροατήριο αυτών των συνεδρίων ήταν παροχείς κατάρτισης, αρμόδιοι υλοποίησης σχεδίων κινητικότητας, εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων και εθνικών και τοπικών αρχών.

Οι ειδικές εκδηλώσεις, οι πόροι και οι εκστρατείες δεν ήταν τα μόνα μέσα ενημέρωσης και προβολής της πρωτοβουλίας "Europass - Κατάρτιση". Εκδηλώσεις που αφορούσαν την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο περιελάμβαναν συχνά εκθετήρια ή παρουσιάσεις της πρωτοβουλίας "Europass - Κατάρτιση". Αυτό διευκολύνθηκε από το γεγονός ότι η λειτουργία του ΕΣΕ συχνά βασίζεται σε φορείς της ευρύτερης εκπαίδευσης και κατάρτισης ή συνδέεται με αυτούς (πρβλ. § 2.2.2 προηγουμένως).

---

[5] Πρβλ. απόφαση του Συμβουλίου 1999/382/ΕΚ της 26ης Απριλίου 1999 για τη θέσπιση του δευτέρου σταδίου του κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης ‘Leonardo da Vinci’, ΕΕ L 146 της 11.6.1999, σ. 33. Η αναφορά γίνεται στο παράρτημα 1, τμήμα ΙΙ, § 1, σ. 40.

Εκτός από τη διανομή του εγχειριδίου και των φυλλαδίων που είχε εκδώσει η Επιτροπή, όλες οι χώρες προχώρησαν στην παραγωγή δικού τους ενημερωτικού υλικού, που απευθύνεται κυρίως στο γενικό κοινό αλλά και σε συγκεκριμένες ομάδες στόχο. Ορισμένες χώρες έχουν ετοιμάσει επίσης υλικό για φορείς υλοποίησης και για ενδεχόμενους δικαιούχους. Για παράδειγμα, η Αυστρία έχει δημιουργήσει ένα CD-Rom, η Ιταλία δημοσίευσε ένα εκτενές εγχειρίδιο και μια κάρτα CD και η Νορβηγία δημιούργησε ένα βίντεο και μια παρουσίαση πολυμέσων.

Πολλά κράτη μέλη ανάπτυξαν εθνικούς ιστοτόπους για την πρωτοβουλία "Europass - Κατάρτιση", όπου παρέχονται γενικές πληροφορίες αλλά και πρακτικές οδηγίες για τη χρήση του εγγράφου, όπως επίσης και αμφίδρομη επικοινωνία με το σύστημα ενημέρωσης που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση της πρωτοβουλίας. Το γαλλικό σύστημα, το οποίο επιτρέπει την απ' ευθείας ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων από φορείς υλοποίησης, υιοθετήθηκε και από τα ΕΣΕ της Ιταλίας και της Νορβηγίας. Το νορβηγικό μάλιστα ΕΣΕ το ενσωμάτωσε στο σύστημα που χρησιμοποιεί ως εθνική υπηρεσία για το Leonardo da Vinci. Ορισμένοι ιστοτόποι περιλαμβάνουν θυρίδα ταχυδρομείου για την παροχή βοήθειας, διαθέσιμη σε όλους όσοι έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.

3.4. Αξιολόγηση

Ενέργειες αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο έχουν διεξαχθεί σε λίγες χώρες, στη Φινλανδία, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία.

Η φινλανδική έρευνα έγινε σε συνεχή βάση, με τη συλλογή εντύπων αναφοράς από σπουδαστές και συντονιστές. Γενικά, τόσο οι φορείς κατάρτισης όσο και οι ασκούμενοι χαιρετίζουν την πρωτοβουλία "Europass - Κατάρτιση", αν και θεωρούν ότι το έγγραφο μπορεί να γίνει πιο φιλικό προς το χρήστη. Συγκεκριμένα, οι σπουδαστές στην ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση θεωρούν ότι το έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" αποτελεί ένα καλό μητρώο καταγραφής των περιόδων κατάρτισης στο εξωτερικό. Ένας στους οκτώ σπουδαστές θεωρεί ότι το έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" θα του είναι πολύ χρήσιμο στο μέλλον, ενώ το ήμισυ των σπουδαστών θεωρεί ότι ενδεχομένως θα χρειαστεί. Οι περισσότεροι σπουδαστές ήταν ικανοποιημένοι έως και πολύ ικανοποιημένοι με την εμπειρία τους από την ευρωπαϊκή περίοδο κατάρτισης (το 4% δήλωσε ότι δεν έμεινε ικανοποιημένο).

Η γερμανική μελέτη, που έγινε από το Ίδρυμα ερευνών για την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση του πανεπιστημίου της Κολωνίας, καλύπτει όλα τα γερμανικά σημεία επαφής - περίπου 300 φορείς υλοποίησης σχεδίων διακρατικής κινητικότητας και μια σειρά κατόχων του "Europass - Κατάρτιση" - και παρέχει πληροφορίες σχετικά με την πρακτική χρήση, τα πλεονεκτήματα και το καθεστώς του "Europass - Κατάρτιση". Όπως προαναφέρθηκε, στη μελέτη διαπιστώνεται ότι τα ΕΣΕ της Γερμανίας τείνουν να εκδίδουν έγγραφα "Europass - Κατάρτιση" ακόμη και αν δεν πληρούνται όλα τα κριτήρια ποιότητας για τις ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης (πρβλ. §§ 3.1.1 και 3.2.1 προηγουμένως). Στη μελέτη διαπιστώνονται επίσης τα εξής: δεν υπάρχει πρόβλημα αποδοχής από εταιρείες· οι ασκούμενοι θα προτιμούσαν να έχουν το δικαίωμα απ' ευθείας αίτησης για το "Europass - Κατάρτιση"· τα ΕΣΕ και οι φορείς υλοποίησης θεωρούν ότι το "Europass - Κατάρτιση" αποτελεί σχετικά χρήσιμο εργαλείο, αυξάνει τη βαρύτητα των περιόδων κατάρτισης και ενδεχομένως βοηθά στην αγορά εργασίας· οι απόψεις των τελικών

χρηστών διαφέρουν πολύ· ο μορφότυπος του εγγράφου δεν είναι φιλικός. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η μελέτη είναι ότι το "Europass - Κατάρτιση" μπορεί να αποτελέσει ένα καλό εργαλείο για την καταγραφή των εμπειριών στο εξωτερικό, όμως πρέπει να βελτιωθεί και να γίνει περισσότερο γνωστό.

Η ολλανδική μελέτη έγινε από τη CINOP, σε πολύ πρώιμη φάση της εφαρμογής και βασίζεται σε απαντήσεις που δόθηκαν από το προσωπικό δέκα φορέων κατάρτισης και από κατόχους του "Europass - Κατάρτιση". Αφορά την πολιτική, τις διαδικασίες, την οργάνωση, την ενημέρωση, τους φορείς υποδοχής και τις επιδράσεις. Πολλοί ασκούμενοι και φορείς κατάρτισης ήταν της άποψης ότι το "Europass - Κατάρτιση" δεν θα έχει σημαντική επίδραση για την αγορά εργασίας, αφού δεν είναι αρκετά γνωστό. Στη μελέτη περιέχονται και προτάσεις: παροχή του "Europass - Κατάρτιση" σε ηλεκτρονική μορφή· μεγαλύτερη προβολή των πόρων και του μηχανισμού εφαρμογής· προβολή της χρησιμότητας του "Europass - Κατάρτιση" ως μητρώου καταγραφής των ευρωπαϊκών εμπειριών του κατόχου του.

Η σουηδική μελέτη, η οποία έγινε απ' ευθείας από το εθνικό σημείο επαφής μεταξύ των φορέων υλοποίησης σχεδίων και σε ένα δείγμα κατόχων του "Europass - Κατάρτιση", επικεντρώνεται στην αποδοχή του "Europass - Κατάρτιση" από τους ενδιαφερόμενους και στις αντιλήψεις τους σχετικά με αυτό. Η κοινή ευρωπαϊκή δομή χαίρει ευρείας εκτίμησης. Ορισμένοι οργανισμοί θεωρούν ότι το έγγραφο αποτελεί κίνητρο για τους μαθητές τους να μετακινηθούν στο εξωτερικό: η κατοχή ενός εγγράφου που θα μπορεί να επιδειχθεί σε μελλοντικούς εργοδότες αυξάνει τη σπουδαιότητα της τοποθέτησης. Οι περισσότεροι οργανισμοί θεωρούν ότι το έγγραφο "Europass - Κατάρτιση" θα βοηθήσει τους κατόχους του να βρουν εργασία, αφού με αυτό πιστοποιείται η κατοχή εμπειρίας που ζητείται στην αγορά εργασίας, όμως αυτό μπορεί να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο αν στο έγγραφο γίνεται καλύτερη περιγραφή των δεξιοτήτων.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δύο χρόνια αφότου τέθηκε σε ισχύ η απόφαση 1999/51/ΕΚ, η κατάσταση όσον αφορά την εφαρμογή της μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

- έχει δημιουργηθεί και λειτουργεί πλέον ομαλά ο μηχανισμός εφαρμογής· συγκεκριμένα:
  - όλα τα κράτη μέλη έχουν ορίσει έναν ή περισσότερους υφιστάμενους φορείς - που αποκαλούνται "εθνικά σημεία επαφής" (ΕΣΕ) - ως αρμόδιους για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας "Europass - Κατάρτιση"·
  - η Επιτροπή επεδίωξε το συντονισμό και την ανταλλαγή πληροφοριών με τη διεξαγωγή συναντήσεων με εκπροσώπους των ΕΣΕ· μεταξύ της Επιτροπής και των ΕΣΕ συμφωνήθηκε μη δεσμευτικός χάρτης συνεργασίας·
- η πραγματική διανομή των εγγράφων έχει αρχίσει σε όλες τις χώρες (με μια εξαίρεση, όπου η διανομή άρχισε στις αρχές του 2002)· έως το Νοέμβριο του 2001:

– είχαν εκδοθεί περίπου 19.300 έγγραφα "Europass - Κατάρτιση"·

- γενικά, τα έγγραφα εκδόθηκαν για την καταγραφή ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης που πληρούν τα κριτήρια που θέτει η απόφαση, αν και αυτό δεν συνέβη σε όλες τις περιπτώσεις, ειδικά στη Γερμανία·

- συγκεκριμένα, από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι:

  – όλες οι χώρες έχουν φιλοξενήσει ή φιλοξενούν ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης. Οι χώρες όπου ομιλείται η αγγλική είναι οι πιο δημοφιλείς προορισμοί·

  – η διάρκεια της μαθητείας στο εξωτερικό κυμαινόταν από 3 έως 15 εβδομάδες·

  – συνολικά, οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία των κατόχων του "Europass - Κατάρτιση" (περίπου 55%)·

  – η μεγάλη πλειοψηφία των κατόχων του "Europass - Κατάρτιση" είναι άτομα ηλικίας περίπου 20 ετών (17 έως 23 ετών)·

  – περίπου το ένα τρίτο των κατόχων του "Europass - Κατάρτιση" βρίσκονται στη δευτεροβάθμια ή στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση· τα χαμηλότερα και τα υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης αντιστοιχούν το καθένα στο 10-15% των περιπτώσεων·

  – ο ξενοδοχειακός, ο γαστρονομικός και ο τουριστικός κλάδος είναι οι πλέον δημοφιλείς, αν και όλοι οι κλάδοι καλύπτονται από μια ή περισσότερες περιόδους κατάρτισης·

  – οι ΜΜΕ (εκτός των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης) συνήθως δεν συμμετέχουν ως αποστέλλοντες φορείς, αν και συχνά φιλοξενούν ευρωπαϊκές περιόδους κατάρτισης·

  – ένας ικανός αριθμός ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης εντάσσεται στο πρόγραμμα “Leonardo da Vinci”, αν και το ποσοστό τους διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα (30 έως 100%). Άλλα προγράμματα και πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα (ΣΩΚΡΑΤΗΣ, "Νεότητα", "Equal") διαδραματίζουν μικρό ρόλο, ενώ σε ορισμένες χώρες οι διμερείς ή εθνικές πρωτοβουλίες αντιστοιχούν στο 50% των ευρωπαϊκών περιόδων κατάρτισης·

- η ενημέρωση και προβολή έγινε με τη διοργάνωση εναρκτήριων συνεδρίων, τη διανομή ενημερωτικών εγχειριδίων και φυλλαδίων τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, με τη συμμετοχή σε συναφείς εκδηλώσεις, τη διεξαγωγή εκστρατειών ενημέρωσης, τη δημιουργία σελίδων στο διαδίκτυο κ.α.·

  – λειτουργία ιστοτόπων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο· σε ορισμένες χώρες αποτελούν μέρος και στοιχείο της διαχείρισης του συστήματος ενημέρωσης·

- εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων παρακολουθούν τις συνεδριάσεις συντονισμού· σε εθνικό επίπεδο, οι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων συχνά συμμετέχουν σε συντονιστικές επιτροπές ή αντίστοιχους φορείς·

- ορισμένες χώρες έχουν διενεργήσει εθνικές μελέτες αξιολόγησης· σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει προετοιμαστεί σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο συμπεριλαμβάνει τη διεξαγωγή ενός σεμιναρίου (3-4 Ιουνίου 2002) και μιας ενδιάμεσης μελέτης αξιολόγησης (η οποία αναμένεται το Δεκέμβριο του 2002).